

V slovenskom jazyku máme písmená, ktoré sa v niektorých iných jazykoch nenachádzajú. Napríklad, písmená **á**, **č** alebo **ô** by sme v anglickom texte nenašli. Aj v českom jazyku, ktorý je blízky slovenčine, nájdeme písmená **ů** alebo **ě**, ktoré v slovenskom jazyku nepoužívame. V českom texte sa však vyskytujú pomerne často.

ÚLOHA

1

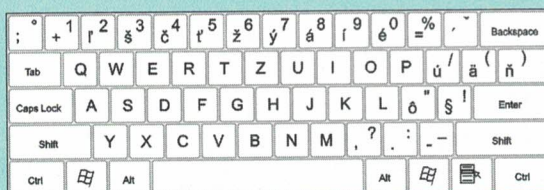
Koľko rôznych jazykov poznáš?
Ktoré písmená v týchto jazykoch nie sú v slovenskom jazyku?

Vidíme, že vo svete existuje veľa jazykov, každý z nich má svoje špeciálne písmená alebo znaky. Preto aj pre každý jazyk existuje klávesnica s vhodným **rozložením klávesov**. Niektoré jazyky môžu mať dokonca viac variantov rozloženia klávesov.

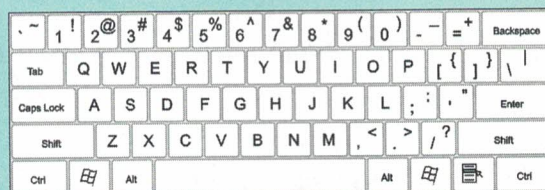
ÚLOHA

2

Porovnaj klávesnice. Na ktorých klávesoch si našiel aspoň jeden rozdiel?

Rozloženie klávesov na slovenskej klávesnici
SK – QWERTZ

Rozloženie klávesov na americkej klávesnici
US – QWERTY

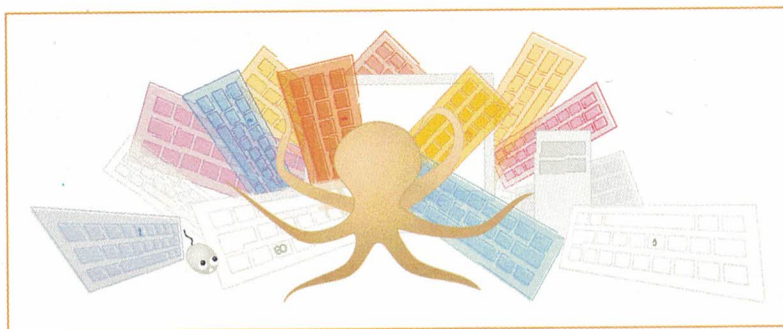
ÚLOHA

3

Máš v škole podobné klávesnice? Akú klávesnicu máš doma?

Prepínanie klávesníc

Ak by sme na jednom počítači chceli písať texty rôznymi jazykmi, museli by sme mať k počítaču pripojených niekoľko klávesníc: anglickú klávesnicu, nemeckú klávesnicu, slovenskú klávesnicu...

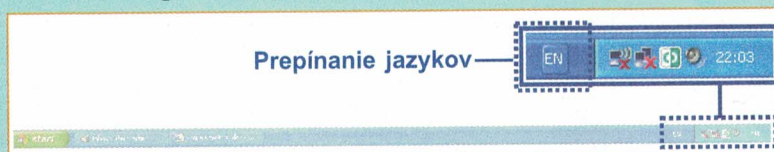

Takto sa to nerobí. Na stole väčšinou leží iba jedna klávesnica s rozložením tlačidiel pre jeden alebo dva jazyky, napríklad anglický. Klávesnice iných jazykov sa potom simulujú vďaka operačnému systému. Napríklad, ak chceme písať text v slovenskom jazyku, prepne rozloženie klávesnice na slovenské.

ÚLOHA

4

Akú klávesnicu máš práve zapnutú?

Pozri sa v paneli operačného systému na tlačidlo **Prepínanie jazykov**. Ak na tlačidlo svieti **EN**, máš zapnutú anglickú klávesnicu. Ak svieti **SK**, máš zapnutú slovenskú klávesnicu. Inak sa opýtaj niekoho skúsenejšieho.

ÚLOHA

5

Spusti textový editor. Skontroluj, akú klávesnicu máš zapnutú. Ak máš zapnutú inú klávesnicu ako slovenskú, zapni si slovenskú klávesnicu:

Klikni v paneli na tlačidlo **Prepínanie jazykov**. Vyber slovenskú klávesnicu

ÚLOHA

6

V akých jazykoch môžeš písať na svojom počítači? Aké klávesnice máš momentálne v svojom operačnom systéme k dispozícii?

Priame písanie slovenských písmen

Písmenká, ktoré majú navyše dĺžne, mäkčene, ako napríklad **ľ, š, á** alebo aj **ä**, patria do skupiny znakov, ktorým hovoríme **písmená s diakritikou**. Pokým máme zapnutú slovenskú klávesnicu, môžeme písať viaceré slovenské písmená s diakritikou priamo, pomocou nasledujúcich klávesov:

ÚLOHA

7

Napiš slová **ľan, šiška, čata, tuk, žito, áno, ísf, éra, úl, mäso, ňufák, ôsma**.

<input style="width: 100%; height: 40px;" type="text" value="ľ"/>	<input style="width: 100%; height: 40px;" type="text" value="ľa"/>	<input style="width: 100%; height: 40px;" type="text" value="ľan"/>
Stlač kláves	Stlač kláves	Stlač kláves

Písanie dĺžňov

Na klávesnici chýbajú klávesy pre niektoré písmená s dĺžňami alebo mäkčeňmi, ako napríklad **d'**, **ó** alebo **ř**. Vtedy používame kláves pre **dĺžeň a mäkčeň**:

Ak chceme napísať dlhé písmeno **ó**, postupujeme takto:

- ... stlačíme **dĺžeň**,
- ... potom stlačíme kláves **O** – na obrazovke sa napíše písmeno **ó**.

Nebudme prekvapení, ak po stlačení klávesu **dĺžeň** na obrazovke nevidíme zmenu. Počítač čaká na stlačenie ďalšieho klávesu – písmena, ktoré má napísať s dĺžňom.

Samozrejme, že pomocou tohto šikovného klávesu môžeme písať aj ostatné písmená s dĺžkami, akými sú napríklad **ý, á, í, é, ú**.

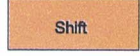

ÚLOHA 8 Napiš slová: **kílb, óda, hřba, dóm, vřba, stíp, grófka.**

			
	ól	ód	óda
Stlač dĺžeň	Stlač O – napíše sa ó	Stlač kláves D	Stlač kláves A

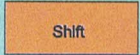

Písanie mäkčeňov

Aj na písanie písmen s mäkčeňmi môžeme použiť kláves pre **dĺžeň a mäkčeň**, musíme ho však stlačiť spolu s klávesom **Shift**. Tak počítaču povieme, aby nad ďalším písmenom, ktorého kláves stlačíme, napísal mäkčeň.

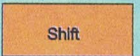

Ak chceme napísať **d** s mäkčeňom – písmeno **ď**, postupujeme takto:

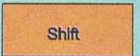

 + spolu s klávesom **Shift** stlačíme **mäkčeň**,
 ... potom stlačíme kláves **D** – na obrazovke sa objaví písmeno **ď**.

ÚLOHA 9 Pomocou klávesu na písanie mäkčeňov napíš: **ďalej, ďakujem, meď, naďalej, keď**:

		 + 	
m	me	me	meď
Stlač kláves M	Stlač kláves E	Stlač mäkčeň	Stlač D – napíše sa ď

ÚLOHA 10 Pomocou klávesu na písanie mäkčeňov a dĺžňov napíš slová: **čo, ďateľ, íl, lan, mäkčeň, šál, fah, vřšok, úľ, monológ, prřľava, dĺžeň.**

	 +
	ú
Stlač dĺžeň	Stlač U – napíše sa ú

 + 	
ú	úľ
Stlač mäkčeň	Stlač D – napíše sa ď

ÚLOHA 11 Pomocou klávesu na písanie mäkčeňov a dĺžňov napíš slová: **Poľsko, Maďarsko, Veľká Británia**. Poznáš ďalšie štáty, ktoré majú v svojom názve písmená s diakritikou? Dokážeš ich napísať?

ÚLOHA 12 Napiš všetky možné písmená s diakritikou, ktoré ťa napadnú (napríklad **ľ š č ť ...**).

Písanie veľkých písmen s dĺžňami a mäkčeňmi

Ak chceme napísať veľké písmeno **Á**, postupujeme takto:

... stlačíme **dĺžeň**,
 Shift + **A** ... stlačíme **Shift**, podržíme ho a súčasne stlačíme kláves **A**.

ÚLOHA 13 Napíš veľkými písmenami slová: **JÁN, KRISTÍNA, JÚN, OKTÓBER, GRÉCKO.**

Shift + **J** Shift + **A** Shift + **N**
 J| J| JÁ| JÁN|
 Stlač **Shift** a **J** Stlač **dĺžeň** Stlač **Shift** a **A** Stlač **Shift** a **N**

ÚLOHA 14 Napíš slová: **Ázia, Írsko, Ústí nad Labem, Ábelová, Veľké Úľany.**

Ak chceme napísať veľké písmeno **Ľ** s mäkčeňom, postupujeme takto:

Shift + ... stlačíme **mäkčeň**,
 Shift + **L** ... podržíme kláves **Shift** a stlačíme kláves **L**.

ÚLOHA 15 Napíš veľkými písmenami slová: **DÁŠA, LUBOŠ, TÁŇA, TOMÁŠ.**

Shift + **T** Shift + **A** Shift + Shift + **N** Shift + **A**
 T| TÁ| TÁŇ| TÁŇA|
 Stlač **Shift** a **T** Stlač **dĺžeň** a **A** Stlač **mäkčeň** **Shift** a **N** Stlač **Shift** a **A**

ÚLOHA 16 Napíš názvy: **Česká republika, Švajčiarsko, Žarnovica, Štrbské pleso, Úľany nad Žitavou.**

ÚLOHA 17 Poznáš aj ďalšie názvy, v ktorých sa vyskytujú veľké písmená s diakritikou? Napíš ich.

ČO SME SA NAUČILI

Naučili sme sa písať znaky s diakritikou a používať kláves pre **dĺžeň a mäkčeň**.

- , Písmeno s dĺžňom
- Shift + , Písmeno s mäkčeňom
- Ľ** **Š** **Č** **Ť** ... Písmená s diakritikou